

ПРОЕКТ !

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ШАБЛА
за равенство, приобщаване и участие на ромите за
периода 2024-2027 година

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият План за действие на община Шабла за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2024-2027 година е в изпълнение на Националната стратегия за равенство, приобщаване участието на ромите 2021-2030 година, и има за цел да анализира ситуацията в общината към момента и да планира дейностите, в изпълнение на националната политика по приобщаване на уязвими граждани.

Същият представлява един целенасочен подход за борба с бедността и изключването, който не ограничава предоставянето на подкрепа и за други уязвими етнически групи в неравностойно положение, които живеят в сходна на ромите ситуация. Той е съобразен с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различни видове услуги, децентрализацията при управлението и финансирането им и се основава на приоритетите и насоките в областта на политиката на държавата в тази област.

Обединяването и социалното изключване, както и кризата, предизвикана от КОВИД 19 са основание за засилване на мерките за подкрепа за гражданите в уязвимо положение, включително и тези от ромската общност.

Не всички роми са обект на социално изключване, но всички те могат да станат обект на дискриминация и да бъдат лишени от права. Планът за действие не изключва оказването на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Изпълнението му е насочено към:

- Създаване на благоприятни предпоставки за активно участие на представителите на етническите малцинства в обществените процеси на територията на Община Шабла;
- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблемите си;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност и съпричастност към хората в неравностойно положение

Планът е отворен документ и подлежи на допълнение и актуализиране. Той е резултат от съвместните усилия и партньорство между общината - дирекция „Хуманитарни дейности“, Дирекция „Устройство на територията и строителството и икономическото развитие“, Отдел „Европейски програми и икономическото развитие“, отдел „Образование, култура, младежки дейности и спорт“, Регионална здравна инспекция, дирекция „Бюро по труда“ - Каварна, дирекция „Социално подпомагане“- Каварна, Районно управление „Полиция“ – Шабла, Центъра за подкрепа на личностно развитие (ЦПРЛ) и Читалищата в община Шабла.

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ В ОБЩИНА ШАБЛА

1. Анализ на ситуацията в община Шабла

Община Шабла е една от 14 крайморски общини на страната, разположена в североизточния регион на територията на област Добрич. Тя включва 16 населени места, обединени около един град - гр. Шабла, който е център на общината.

Население – според данните от последното преброяване на населението и жилищния фонд в Република България към 07.09.2021 г. общият брой на населението в община Шабла е 4010 души.

Общият брой на населението на община Шабла, които са се самоопределили по етническа принадлежност е както следва:

Етническа принадлежност	Общо	Българи	Турци	Роми	Други	Не се самоопределят	Не желаят отговорят	Непоказана
Численост	4010	3649	43	50	39	10	79	140

Данните от преброяването на населението и жилищния фонд на Република България 2021 г. по отношение на етническата принадлежност са непълни, тъй като Конституцията на Република България, вътрешното законодателство и ратифицираните от страната ни международни документи гарантират право на всеки гражданин за самоопределяне, т.е преброяваните лица сами определят етническата си принадлежност и се самоопределят като българи, което произтича от правото на лицето само да определи етническата си принадлежност или да не посочи такава.

Действителният им брой в община Шабла е труден за установяване, както поради вътрешното разнообразие в тяхната общност, така и поради факта, че част от хората, които околните хора наричат „роми“ или „цигани“, се определят като етнически българи или етнически турци и също не променят постоянния и настоящия си адрес да бъдат на територията на общината в която живеят.

Трябва да се има предвид и факта, че извън преброяването на населението, данни по етнически признак не се събират. Данните, с които разполагат институциите са въз основа на доброволно самоопределяне на лицата. Има и отделни случаи, в които за нуждите на изпълнение на дадени проекти, програма и др. се събира доброволно информация по етнически признак.

В регистрите на общината няма данни за точния брой на лицата от ромски произход. По – голяма част от населението от ромския етнос е съсредоточено в кв. "Свобода и по улица "Долина", ул. „Стара планина“, като се наблюдава тенденция да се заселват и в други части на града.

2. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ ПО ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

Анализът обхваща шест приоритетни области на интеграционната политика: образование, здравеопазване, заетост, жилищни условия, върховенство на закона и недискриминация, култура и медии.

2.1. ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

В община Шабла има 3 учебни заведения – СУ „Асен Златаров“ гр. Шабла, ОУ „Св.Климент Охридски“ с. Дуранкулак и ДГ „Дора Габе“ гр. Шабла .

В СУ „Асен Златаров“ за учебната 2023-2024 г. се обучават 222 ученици, в 12 паралелки от първи до дванадесети клас. В първи клас се обучават 21 ученици. Няма отпаднали и реинтегрирани ученици. Чрез провеждане на родителски срещи и попълване на анкети от родителите на ромските ученици се извършва разясняване за провеждане на учебния процес и за ползите от образование. Осигуряват се дрехи, тетрадки, учебници и учебни помагала на всеки нуждаещ се ученик независимо от етническата принадлежност. Осигуряват се безплатни закуски и безплатен обяд на децата, включени в целодневна организация на учебния ден. Децата не се делят по етнически признак от учителите.

През 2021 година в СУ „Асен Златаров“ е назначен образователен медиатор. Дейността му е насочена към намаляване риска от преждевременно напускане на образователната система от учениците, чрез включването на родителите на учениците с риск от отпадане от образователната система

В ОУ „Св.Климент Охридски“ с. Дуранкулак за учебната 2023-2024 г. се обучават 42 ученици в 6 паралелки от първи до седми клас. В първи клас учениците са 9. Няма отпаднали и реинтегрирани ученици. Децата не се делят по етнически признак от учителите.

Всички се включват в училищните празници, по желание и според възможностите – в групите за занимания по интереси. С всеки ученик (особено с преместилите се от друго училище) се работи индивидуално от учителите в учебните часове с цел усвояване на минимума от знания и умения. На учениците се осигуряват при необходимост помагала, необходими им за образователния процес в отделните учебни предмети. Всички ученици се хранят при минимална такса в ученическия стол като се подпомагат крайно нуждаещите се.

Ежегодно се организират безплатни екскурзии за всички желаещи ученици за посещение на природни и исторически забележителности.

И в училището в Дуранкулак е назначен образователен медиатор, който помага на педагогическия персонал за работа с учениците от малцинствен произход.

Всички родители се канят на родителските срещи, с всички се установява връзка по телефон, при необходимост се посещават по домовете или те идват в училище. На родителите се оказва съдействие при необходимост.

В ДГ „Дора Габе“ за учебната 2023 – 2024 г. се обучават 80 деца от 3 до 7 години, разпределени в 4 групи, сформирани на възрастов принцип в гр. Шабла. Броят на децата от етнически общности в детската градина е 38. В последните години се наблюдава увеличаване броя на децата от ромски произход, които посещават детската градина.

С цел приобщаване на децата от различните етноси ДГ „Дора Габе“ работи по проект „Ако всички деца по света са приятели“, финансиран от Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ) към Министерство на образованието. Дейностите по проекта се реализират в два клуба „Наследство от етносите“ и „Пътешествие по света и у нас“ насочени към развитие на допълнителни знания и умения на децата от различните етноси в мултикултурна среда.Участват всички деца от ДГ и родителите им като равностойни и активни партньори.

На територията на община Шабла учениците се обучават в класове, без да се обособяват такива по етнически признак. Учителите и директорите на учебните

институции редовно провеждат срещи с родители на деца от ромския етнос. Търсят се всякакви възможности децата да посещават редовно учебните занятия и да няма отпаднали ученици.

Практиката обаче показва, че трябва да се положат значителни усилия в посока гарантирането на равен старт в обучението на всички деца. Основен проблем е задълбочаващата се диференциация между децата от различните етноси, специфичните потребности и етнокултурните различия и недостатъчната степен на интегрираност на децата от ромски произход. Неизменно в процесите на общуване и обучение срещат затруднения от различен характер. В тази връзка е необходимо да се набележат мерки и да се работи преимуществено за преодоляване на различията с оглед предстоящото обучение на децата в училище. В училищната среда липсата на равен старт на децата от етнически произход проличава най-ярко и се превръща в основна пречка пред пълноценното и ползотворното включване на децата в образователния процес.

Образователното равнище на родителите също е силен фактор, оказващ влияние върху риска от бедност сред децата – сега и в бъдеще. Колкото по-ниско е образователното равнище на родителите, толкова е по-голяма вероятността те да са безработни и/или да получават ниски доходи, упражнявайки заетост с ниско качество. Задълбочаването на бедността и социалното изключване са основание за засилване на мерките за преодоляване на предизвикателствата, пред които са изправени все още редица граждани в уязвимо положение, включително и тези от ромската общност.

На територията на гр. Шабла има разкрити две социални услуги, които функционират Център за обществена подкрепа (ЦОП) и Център за социална рехабилитация и интеграция (ЦСРИ), предоставящи социални услуги в общността.

В ЦОП дейностите са насочени към гарантиране най-добрия интерес на детето, подпомагането му за вписване в социалната среда и пълноценното развитие на неговия потенциал съобразно възможностите и потребностите. Целева група са децата и учениците в риск – 36, като от тях 7 са от малцинствата. Оказва се подкрепа и на семействата им, насочена към повишаване на родителския капацитет, насърчаване на отговорното отношение към детето в семейството.

Услугите в ЦСРИ са свързани с потребностите на деца и възрастни, които имат различни физически увреждания, комбинирани нарушения, емоционално-поведенчески проблеми и дивантно поведение, нарушения в развитието.

Възрастта на децата и учениците, на които се предоставят социални услуги, е от 2 до 17 години. И двете институции предлагат психо-социална рехабилитация.

В ЦСРИ на учениците-потребители, които са от населените места в района на общината, се предоставя двигателна и медицинска рехабилитация, трудотерапия.

В ЦОП се предоставя логопедична рехабилитация, като за децата, посещаващи ДГ „Дора Габе“ услугата е мобилна.

Пандемията от COVID-19 засили уязвимостта на изолирани и маргинализирани ромски общности и показа спешната нужда от по-ефективен и всеобхватен политически отговор на национално, европейско и местно ниво.

Проблемите произтичат от:

- Слабата заинтересованост на родителите, липса на мотивация у децата и неразбиране на необходимостта от образование;
- Ранно съжителство на семейни начала;
- Ниска степен на грамотност и квалификация на възрастните роми;
- Ниска степен на компютърна грамотност на родителите за справяне на обучението в електронна среда.

Мерки:

- Постоянни дейности за разясняване на нуждата от образование и квалификация сред ромското население;
- Провеждане на редовни беседи за вредата от ранното раждане и ранното съжителство;
- Повишаване на обхват на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст по механизма за обхват;
- Занимания по интереси, междуучилищни дейности, изнесени занимания в реална среда, културно-образователни инициативи, вкл. популяризиращи четенето и професионалното ориентиране и др.;
- Повишаване осведомеността на родителите от уязвимите групи относно ползите от образованието;
- Осъществяване на дейности за приобщаване на родители от уязвимите групи към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца.

Препоръчително е да се насърчават родителите да водят децата на детска градина редовно. Тук важна роля имат образователните медиатори, които трябва да работят със семействата, и да ги убеждават за важноста от редовното посещаване на детска градина от ранна възраст и предимствата, които се дават на децата в последствие за по-лесната и бърза социализация в училище.

3. ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

На територията на община Шабла функционира Филиал на Центъра за спешна медицинска помощ. В общината работят четири общо практикуващи лекари- трима в гр. Шабла и един в селата Крапец и Дуранкулак. Те също не делят пациентите си по етнически признак.

Ромското население няма необходимата здравна култура. Лошите битови условия при които живеят, непълноценното хранене, пристрастяване към употребата на алкохол и тютюнопушене още от най-ранна възраст, бедността и др. са причина за влошеното им здравословно състояние.

Повишаването на здравната култура и информираността на населението е важна стъпка за осъзнаване на необходимостта от ползване на здравни грижи и услуги. Уместни са мерките за провеждане на беседи, информационни кампании за хранене и отглеждане на децата, за начините за предпазване от нежелана бременност, за семейното планиране и кампании за ползите от имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, съгласно Националния имунизационен календар и др., но липсва информация за процедурите по идентификация на целевите групи.

Подобряването на здравето на всички граждани е в основата на политиките в областта на общественото здраве. Целите, свързани с този приоритет, са насочени към активна превенция на здравето и на хроничните незаразни болести и социално значими болести, и активното подпомагане на уязвими групи да получат ефективен достъп до здравни грижи и здравно обслужване.

Провеждането на политики в областта на здравната профилактика сред лицата в риск, при които е налице и висока мобилност и затруднен достъп до медицински грижи, ще осигури устойчивост на превантивните дейности не само сред уязвимите общности, но и сред обществото като цяло.

Достъпът до здравни услуги се гарантира чрез посредничеството на здравният медиатор, който е свързващо звено между уязвимите групи от населението и системата на здравеопазването.

Поради малкия процент на здравно осигурени лица от ромски произход, те нямат достъп до качествено лечение. От тук произтичат и големия брой хронични заболявания и големия процент на инвалидизация на ромите. Липсата на стоматологични кабинети в училищата и скъпоструващите услуги са предпоставка за занемаряване на този вид здраве.

Бременните жени от ромски произход посещават женска консултация. Няма данни за хоспитализирани бременни. Новородените се регистрират при личен лекар и се извършват редовните консултации.

Към 31.03.2024 г. са осъществени планови имунизации и имунизационни кампании на 7 деца с непълен имунизационен статус и това включва посещение на адрес, информиране за часа и мястото на имунизациите и придружаване до здравния кабинет.

Проблемите се дължат на:

- Ниската здравна култура;
- Лошите хигиенно битови условия на живот;
- Големия брой здравно неосигурени лица.

Мерки:

- Провеждане на конкретна разяснителна дейност за правата и задълженията на ромите за навременното им здравно осигуряване;
- Да се провеждат беседи в училищата за повишаване на здравната култура с цел превенция от заболявания като ХИВ, СПИН и др. полово предавани болести;
- Включване в Национални програми свързани с подпомагане на роми, болни от сърдечно-съдови, белодробни и др. наследствени заболявания;
- Осигуряване на профилактични здравни програми и прегледи за най-нуждаещите се, които нямат здравни осигуровки, според предварително проучени нужди в целевите групи;
- Мерки за по-добър достъп до специалисти, лекарства и нужни помощни средства за хора с хронични заболявания, хора с увреждания и др. от уязвимите групи;
- Мерки за повишаване на здравната култура на ромите на възраст 12-18 години по проблемите свързани с ранното встъпване в брак, семейното планиране и др. свързани с отглеждане и възпитание на децата..

3. ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ“

Профилът на безработицата на територията на общината показва тенденция за постоянна регистрирана безработица на ниско квалифицираните и/или без квалификация жители на общината. По данни от Бюрото по труда Каварна, филиал Шабла към месец март 2024 г. в общината е следната: 155 или 9,55 % от икономически активното население, като роми се самоопределят 15 безработни лица. Регистрираните младежи до 29 г. с подгрупа 25 г. са 3 от общия брой. Регистрираните безработни лица с ниска квалификация са 62, а специалистите са 22, (средномесечен брой).

Ромите са по-неконкурентно способни от останалите като сравняваме квалификацията и образованието им, социалния имидж за трудовия им статус и социалния им капитал. Наблюдава се изключване от пазара на труда и много високи нива на безработица в общността, както и на заетост в по-нископлатени дейности.

Основния работодател за нискоквалифицирани работници е община Шабла, която активно участва и реализира проекти оперативни програми на ЕС за обучение и заетост – най-вече по ОП „РЧР”, Национални програми и други. Голяма част от заетите лица са в

сферата на „Озеленяване“ и „Чистотата“ са лица от ромски произход, които нямат квалификация и са трайно безработни. В тази мисия много е активна ролята на Бюрото по труда.

Проблеми:

- Делът на нерегистрираните безработни е голям;
- Безработицата сред жените е с по-висок дял;
- Ниско образованите и лицата без квалификация е сериозна пречка при осигуряването на работа;
- Работодателите не желаят да наемат лица от ромски произход без нужните умения и опит за професията.

Мерки:

- Да се продължава политиката за включване на ромите в Програмите по временната заетост, чрез включване в мерки по реда на ЗНЗ, по ПРЧР 2021-2027 г. и други донори;
- Собствениците на фирми да бъдат стимулирани за да наемат на работа завършилите средно образование роми;
- Осигуряване на стаж на учащите в паралелката по готварство като им се даде възможност за летен стаж в заведенията за хранене на територията на общината;
- Подобряване достъпа до заетост и обучение на уязвими групи по заетост и социално подпомагане.

4. ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ“

Голямата част от ромско население живее в кв. „Свобода“ и по ул. „Долина“. Други се заселват в селата Черноморци, Дуранкулак и Ваклино. Квартал „Свобода“ е придобил вид на „гето“. Къщите, които ромите обитават са построени хаотично, върху парцели с общинска или неизяснена собственост, без нужните строителни разрешителни. Повечето от тях имат скица на имота, но нямат нотариален акт.

В квартала има изградена техническа инфраструктура, улици, електрификация и водопровод, но няма канализация.

Като цяло жилищните условия се подобряват постепенно от общината чрез общинския бюджет и чрез кандидатстването и одобрението на проекти по оперативните програми и други програми. В тази връзка община Шабла изпълни проект „Реконструкция и рехабилитация на съществуващи улици, съоръженията и принадлежностите към тях в гр. Шабла, община Шабла“, одобрен с Договор № BG06RDNP001-7.001-0002-C01 от 23.05.2019 г. от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. Проектът имаше за цел възстановяване и подобряване на транспортно-експлоатационните качества и носимоспособността на съществуващата пътна настилка и пътното тяло на части от уличната мрежа в гр. Шабла. Реконструирани и рехабилитирани са 7 улици - ул. „Беласица“; ул. „Нов живот“; ул. „Комсомолска“; ул. „Заводска“ – от кръстовището с ул. „Нефтяник“ до кръстовището с ул. „Струма“; ул. „Свобода“; ул. „Марица“ – от кръстовището с ул. „Добруджа“ до кръстовището с ул. „Кубрат“; ул. „Мусала“ – от кръстовището с ул. „Ропотамо“ до кръстовището с ул. „Равно поле“. Стойността на проекта след провеждане на обществените поръчки за избор на изпълнител бе в размер на 1 066 494,63 лв. без ДДС, представляващи 100% от одобрените и реално извършени разходи за осъществяването на проекта.

Община Шабла изпълни проект „Авариен ремонт и възстановяване на пътна настилка на улица „Долина“ в гр. Шабла ляво и дясно платно – L=1165 m“.

Финансирането по проекта е в размер на 807 421, 25 лв. с ДДС към Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към МС.

В община Шабла в 12 къщи общинска собственост са настанени 16 домакинства с 52 лица от ромски произход.

За нуждите на социално слаби семейства, в това число и от ромски произход, са определени за застрояване две площадки с жилищни терени. В с. Дуранкулак с площ от 2014 кв.м. с 4 жилища, а в гр. Шабла терен с площ от 18412 кв.м с 41 жилища. В гр. Шабла от тази възможност са се възползвали две семейства, които са построили две жилища, а в с. Дуранкулак е построено едно жилище. Терените са урегулирани и са включени в Интегрирания план за градско възстановяване и развитие като зона за въздействие със социален характер. Въпреки, че има изградена система за сметосъбиране на територията на общината, контейнерите не винаги се използват по предназначение в ромския квартал. Ромското население няма изградена култура за опазване на околната среда.

Проблемите се изразяват в:

- Липса на нотариални актове за собственост на жилищата обитавани от роми;
- Необходимост от експертна юридическа помощ за набавяне необходимите документи за собственост;
- Недоизградена техническа инфраструктура.

Мерки:

- Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от осигуряване на по-добри условия за живеене сред общността и за разясняване на нуждата от опазване на околната среда;
- Участие в проекти за изграждане на техническа и социална инфраструктура;
- Продължаване политиката за осигуряване на жилища за многодетни семейства и такива в затруднено финансово състояние.

5.ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ ”

На територията на община Шабла за гарантиране правата на гражданите, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на езика на омразата работят служители от Райноно управление – Шабла. Основна насока при работата им е недопускането на междуличностни конфликти между различните етноси като се съблюдава спазването на обществения ред.

В тази връзка са предприети мерки за гарантиране на правата на гражданите с акцент върху жените и децата, за защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност:

- Осигурен е ежедневен, денонощен прием на граждани и сигнали на жертви на престъпления;
- Работи се в тясно взаимодействие с “Отдел закрила на детето” гр. Шабла при получаване на сигнал за дете в риск;
- Успешно се прилагат и разпоредбите на “Закона за защита на домашното насилие”.

Ефективността на работата на полицейските служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека, се изразява в ежедневна работа с ромското малцинство в община Шабла. Полицейските служители следят за настроенията, проблемите и възникналите предпоставки за конфликти и инциденти в

ромския квартал. В ромския квартал „Свобода” не са допуснати инциденти на етническа, религиозна или расова основа.

Не, на последно място кмета на община Шабла е осигурил приемна (кабинетът на здравния медиатор) на областния координатор на Комисията по дискриминация. По предварително утвърден график той провежда срещи с населението. На тези срещи хората споделят въпроси от дискриминационен характер, свързани с тях или близките им, подават жалби, търсят консултации по определени проблеми, по които смятат, че са уязвими и дискриминирани.

⚡ МЕСТНА КОМИСИЯ ЗА БОРБА С ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ

Местната комисия /МК/ съвместно с детска педагогическа стая и органите на образованието организира и социално-превантивната дейност на територията на общината, издирва и координира съвместно с инспектора при детска педагогическа стая и дирекция „Социално подпомагане“ малолетните и непълнолетните, които се нуждаят от помощ, взема мерки за тяхната социална защита и развитие, разглежда деянията и налага възпитателни мерки, както и прави предложения до съда за налагане на възпитателни мерки, привежда в изпълнение възпитателните мерки по отношение на малолетните и непълнолетните и осъществява контрол върху изпълнението им, подпомага родителите, които срещат затруднения при възпитанието на децата си.

Съвместно с органи, институции и лица, които имат отношение и работят с подрастващите, грижейки се за тяхната закрила и защита, се предприемат необходимите действия. Поведението и развитието на подрастващите се наблюдава посредством посещения в училищата. Осъществяват се срещи с ръководствата им, с учителските колективи, с класните ръководители. Редовен е обменът на информация за посещенията на учебни занятия от подлежащите на задължително обучение до 16 години и учениците от гимназиалния етап. И чрез представителите на училищата в МК постъпва информация за наличие на случаи, в които безпричинните отсъствия са резултат на проблеми от социален характер. Връзката с педагогическия съветник в СУ „Асен Златаров“ гр. Шабла е постоянна.

Важна е ролята на Центъра за обществена подкрепа в корекционната дейност, свързана с промяна в поведението и нагласите за действие на малолетните и непълнолетните. Психологът в тази институция е член на МК.

Съвместно с ръководството на общината, Дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето“, Центъра за обществена подкрепа МК издирва деца от рискови групи и особено от ромската общност, които се нуждаят от социална защита. Използват се съществуващите възможности за подпомагане на социално слаби семейства, чиито деца подлежат на задължително образование. Оказва им се съдействие, свързано с осигуряване на необходимите предпоставки за развитието на тази група подрастващи. Води се превантивна работа и с родителите, като се осъществяват съвместни срещи, и с ръководствата на училищата. На затруднените семейства се оказва съдействие при решаване на възникнали проблеми от правен, социален, битов характер и др.

От община Шабла няма случаи на настанени малолетни и непълнолетни във възпитателни училища-интернати (ВУИ), социално-педагогически интернати (СПИ), поправителни домове.

За 2024г. до началото на месец април в МКБППМН Шабла са заведени 2 възпитателни дела за хулиганска проява. Двете лица са от ромски произход, единият е малолетен, другият – непълнолетен. На двамата е наложена мярка по чл. 13, ал. 1, т. 1 – „предупреждение“ от ЗБППМН.

6. ПРИОРИТЕТ: „КУЛТУРА И МЕДИИ”

Дейностите в областта на културата се осъществяват от 9 читалища на територията на общината. Те са: народно читалище «Зора 1894» гр. Шабла, народно читалище «Дружба 1898» с. Дуранкулак, народно читалище «Слънце 1871» с. Крапец, народно читалище «Зора 1942» с. Ваклино, народно читалище «Свобода 1940» с. Граничар, народно читалище «Отец Паисий 1901» с. Езерец, народно читалище «Изгрев 1936» с. Тюленово, народно читалище «Свобода 1941» с. Горун и народно читалище «Победа 1941» с. Горичане. Възможностите за включване в дейността им, в сформираниите самодейни състави по места не предполагат ограничаване участието на етносите.

Традиция е да се осигурява достъп на всички, независимо от етноса, до изявите и инициативите от общинския календар «Култура», празничните календари на читалищата, училищата, общинския спортен календар - рецитали, посветени на бележити дати и събития от националния календар на България, патронните празници на учебните заведения, конкурси, спортни състезания.

В Центъра за подкрепа на личностно развитие /ЦПРЛ / Шабла са създадени много добри условия и се работи за изява на интересите, таланта и дарованията на всяко дете чрез различните кръжоци, клубове и групи. Работят сформирани клубове: “Игрите на баба и дядо”, “Буратино”, “Танцувай с мен”, “Пей с мен”, „Палитра”, „Природолюбител” и „Четки и боички”. За съхранение на традициите, обичаите и празниците на ромския етнос също се организират инициативи.

Събраните данни, информация и констатации са основание за сериозни изводи. Те отразяват не само актуалните проблеми на маргинализираните групи, в случая ромите, които стоят пред общината, но и дават насоки за възможното им бъдещо разрешаване и развитие.

Проблемите, които характеризират малцинствата и най-вече ромското население, са в национален мащаб, но те важат и за община Шабла. Това поражда необходимост от дългосрочно планиране на действията на местната власт, която да съчетава държавната политика, международни и национални програми, ресурсите на общината и ангажирането на гражданското общество за интегриране на ромското население.

7. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Изграждането на ефективно сътрудничество и партньорство между местните институции, малцинствената общност, нестопанските организации и лидери са гаранция за решаването на конкретни проблеми на населението и проактивни действия за реализиране на съвместни програми допринасящи за процеса на интеграция на малцинствата.

В края на периода на Плана за действие очакваме:

- Повишено качество на образование на учениците в уязвимо социално икономическо положение, които се самоопределят като роми, така и за ученици в сходна ситуация;
- Обхващане на всички подлежащи на задължително обучение;
- Намаляване неграмотността сред 18-25 годишните млади хора;
- Подобен достъп до здравни услуги и намалена заболеваемост;
- Повишена здравна и екологична култура на учениците и младите хора в кварталите;

- Намалена безработицата сред малцинствата;
- Подобряване на жилищните условия на целевата група;
- Подобро състояние на техническата инфраструктура ;
- Съхранена идентичност на малцинствените общности.

III. МЕХАНИЗЪМ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

За изпълнението на Плана за действие на община Шабла от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на отделните етнически общности. Участието на хората от отделните етнически общности е от ключово значение при формирането и реализацията на политиките за интеграция, както и във всички други политики, касаещи просперитета и развитието на община Шабла. Включването им във всеки етап от създаването, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на всички нива обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността и компетентността на експертите, работещи по отделните области.

Отговорност за координирането на действията по изпълнението на Плана ще има общинският оперативен екип.

IV. МЕХАНИЗЪМ ЗА МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

Кметът на общината определя със заповед Звено за мониторинг и оценка като относително самостоятелна структура. То се обособява чрез заповед на кмета. Кметът на общината определя отговорно лице, което да координира изпълнението и отчитането на плана за действие за изминалата година пред общинския съвет, в срок до 1 февруари на настоящата година.

Звеното за мониторинг и оценка изготвя до 1 февруари мониторингов доклад за изпълнението на Плана за действие на община Шабла, която се изпраща до Областния управител. Данните се подават и в Системата за мониторинг и контрол.

V. ТАБЛИЦА НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ШАБЛА за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2024-2027 година

Приоритетните области на действие са:

- 1. ОБРАЗОВАНИЕ**
- 2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ**
- 3. ЗАЕТОСТ**
- 4. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ**
- 5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ**
- 6. КУЛТУРА**

План за действие на община Шабла за равенство, приобщаване и участие на ромите за периода 2024-2027 г.

ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

I. ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2024-2027 Г.

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми.

Цел 1. Ефективен обхват, включване и реинтеграция на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст от уязвими групи, включително роми.

Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори
1.1 Повишаване на обхвата на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст по механизма за обхват.	Текущ	2024-2027г.	СУ „Асен Злагаров” гр. Шабла; ОУ „Св. Климент Охридски”; ДГ „Дора Габе”	В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции.	Брой деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, записани в резултат на работата по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

1.2.	Подпомагане на процеса на обхващане и включване в образователната система на деца и ученици, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование от етническите малцинства.	Текущ	2024-2027г.	МОН, ДГ „Дора Габе“; СУ „Асен Златаров” гр. Шабла; ОУ „Св. Климент Охридски.	В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции, средства по Европейски програми и фондове, национални програми	1. Брой проведени дейности за обхват и включване на деца и ученици, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование от етническите малцинства, с фокус върху роми; 2. Брой обхванати деца и ученици включени в резултат на проведените дейности.
Цел 2. Осигуряване на условия за осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми.						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори
2.1.	Допълнително обучение по учебни предмети за преодоляване на пропуски в овладяване на учебното съдържание, както и за успешно представяне на НВО и ДЗИ за ученици от уязвими	Текущ	2024-2027г.	МОН,РУО СУ „Асен Златаров” гр. Шабла; ОУ „Св. Климент Охридски .	В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции, Програма „Образование“ 2021-2027 г., и други програми.	Брой ученици в риск от отпадане от образование, включени в допълнително обучение.

	групи, в това число роми.							
2.2.	Осигуряване на приобщаваща среда за деца, които не владеят добре български език, в предучилищна възраст чрез осъществяването на допълнителни модули по български език.	Текущ	2024 2027г.	МОН, РУО, ДГ „Дора Габе“; Програма Образование“ 2021- 2027 г..	В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции; Програма „Образование“ 2021-2027 г., и други програми	Брой деца от уязвими групи, които не владеят добре български език, включени в модули за допълнително обучение.		
2.3	Реализиране на форми на работа с деца, ученици и родители в уязвимо положение от етническите малцинства за преодоляване на нагрупани социално- педагогически дефицити в резултат на въздействие на маргинализирана семейна и/или общностна среда, и/или в резултат на обучението от разстояние в	Текущ	2024 2027г.	ОБРАЗОВАТЕЛНИ ИНСТИТУЦИИ; МОН ЦОИДУЕМ Програма Образование“ 2021- 2027 г..	В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции; Европейски програми и фондове, национални програми	Брой деца, ученици и родители включени в дейности за преодоляване на социално- педагогически дефицити.		

	електронна среда в условия на пандемията от COVID-19.								
2.4	Реализиране на форми на взаимодействие между деца и ученици от различен етнически произход за развитие на социокултурна компетентност и ефективна социализация.	Текущ	2024-2027 г.	СУ „Асен Злагаров” гр. Шабла; ОУ „Св. Климент Охридски”; ДГ „Дора Габе; Община Шабла ЦПРЛ.	В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции, Европейски програми и фондове, национални програми	Брой включени деца и ученици от различен етнически произход включени в различни форми на взаимодействие за развитие на социокултурна компетентност и социализация.			
2.5	Кампании, събития и инициативи за преодоляване на дискриминационните прояви и придобиване на умения, знания и компетентности за превенция и предотвратяване на формите на дискриминация.	Текущ	2024-2027 г.	Община Шабла СУ „Асен Злагаров” гр. Шабла; ОУ „Св. Климент Охридски”; ДГ „Дора Габе	В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции; Средства от Европейски програми	Брой включени в дейности заповишаване чувствителността спрямо дискриминационни прояви и за преодоляване на съществуващи негативни етнически предразсъдъци, стереотипи и стигми:			
Цел 3. Повишаване на качеството на образование в детски градини и училища на деца и ученици от различни етнически общности, включително роми.									
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни)	Индикатори			

						разходи, друго – млн. евро)	
3.1	Провеждане на обучения за повишаване на капацитета на институциите в системата на училищното образование за осъществяване на приобщаващо образование, в т. ч. чрез квалификация на педагогическите специалисти и на непедагогическия персонал, вкл. образователните медиатори и/или социални работници.	Текущ	2024- 2027 г.	СУ „Асен Златаров“ гр. Шабла; ОУ „Св. Климент Охридски“; Община Шабла; МОН; „Програма за образование“ 2021-2027 г.,	В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции; Средства от Европейски програми и др. донори	Брой проведени обучения за педагогически специалисти и непедагогически персонал, в това число образователни медиатори и/или социални работници.	
3.2	Обучение на образователни медиатори, помощник на учителя, социални работници в образованието и помощник-възпитатели в детските градини за работа в екип при	Текущ	2024- 2027 г.	ДГ „Дора Габе“; Община Шабла; МОН; Програма за образование“ 2021-2027 г.,	В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции; Средства от Европейски програми и др. донори	1. Обучени образователни медиатори, помощник на учителя, социални работници в образованието и помощник-възпитатели за екипна работа. 2. Брой назначени образователни медиатори и/или социални работници в образованието и помощник-	

	взаимодействие с уязвимыми группами						възпитатели за екипна работа.
<p>Цел 4. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата и учениците с различни етнокултурни маркери, включително рому чрез утвърждаване на интеркултурното образование, като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.</p>							
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	
4.1	Умения, знания и компетентности за реализиране на интеркултурно образование от педагогическите специалисти и непедагогически персонал в системата на предучилищното и училищно образование	Текущ	2024-2027 г.	МОН; ЦОИДУЕМ СУ „Асен Злагаров” гр. Шабла; ОУ „Св. Климент Охридски”; ДГ „Дора Габе	В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции; Средства от Програма „Образование“ 2021 – 2027 г. и др.донори	Брой организирани обучителни дейности с педагогически специалисти и непедагогически персонал.	
4.2	Разработване и въвеждане на иновативни педагогически (дидактически и възпитателни) форми за интеркултурно образование в	Текущ	2024-2027 г.	МОН, ЦОИДУЕМ СУ „Асен Злагаров” гр. Шабла; ОУ „Св. Климент Охридски”; ДГ „Дора Габе	В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции; Средства от Програма „Образование“ 2021 – 2027 г. и	Брой разработени и въведени иновативни педагогически (дидактически/възпитателни) форми за интеркултурно образование в Образователните институции.	

	образователните институции в системата на предучилищното и училищното образование.	Текущ	2024-2027 г.	Директори на училища и детска градини; ЦПРЛ.	Със средства от Конкурсни процедури в изпълнение на Програмата за дейността на ЦОИДУЕМ; Програма „Образование“ 2021 – 2027 г. и др. донори	1. Брой включени в дейности за формиране на интеркултурна компетентност: 1.1. деца; 1.2. ученици. 2. Брой реализирани форми за формиране на знания, умения, нагласи и ценности за интеркултурна компетентност.
4.3	Формиране на знания, умения, нагласи и ценности за интеркултурна компетентност в децата и учениците.	Текущ	2024 -2027 г.	Община Шабла; Директори на училища и детска градини; ЦПРЛ , НПО, Читалища	Средства по процедура „Утвърждаване на интеркултурното образование чрез култура, наука и спорт“ на Програма „Образование“ 2021 – 2027 г.; ; Национални програми и други донори.	Брой деца и ученици от предучилищното и училищното образование от уязвими групи, получили подкрепа
4.4.	Занимания по интереси, междуучилищни дейности, изнесени занимания в реална среда, културно-образователни инициативи, вкл. популяризиращи четенето и професионалното ориентиране.	Текущ	2024 -2027 г.			

Цел 5. Ефективно взаимодействие „образователна институция – семейство“ с фокус върху родители от уязвими групи, включително роми, за повишаване значимостта на образованието чрез промяна на нагласите.

Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори
<p>5.1 Приобщаване на родители от уязвими групи, включително роми, към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца.</p>	Текущ	2024 - 2027 г.	<p>МОН; РУО; Директори на училища и детска градини;</p>	<p>В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции Национални програми; Програма „Образование“ 2021-2027 г. и др. донори</p>	<p>1. Брой детски градини и училища, в които се реализират дейности за взаимодействие с родители; 2. Брой родители, вкл. роми, подкрепени за включване в мултикултурна образователна среда.</p>
<p>5.2 Дейности с родители (обучения, иновативни родителски срещи, срещи в общности, кампани, културни мероприятия), насочени към подобряване на взаимодействието</p>	Текущ	2024 - 2027 г.	<p>Директори на училища и детска градини; ЦПРЛ; НПО; Читалища</p>	<p>В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции Национални програми; оперативни програми и др. донори</p>	<p>1. Брой проведени дейности с родители: 1.1. обучения; 1.2. иновативни родителски срещи; 1.3. срещи в общности; 1.4. кампани; 1.5. културни мероприятия.</p>

	„образователна институция – семейство“ с цел ефективна образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и етнокултурните общности.					2. Брой родители /от тях от етническите малцинства/ и етнокултурните общности, включени в дейности за ефективна образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства и етнокултурните общности.
5.3	Психолого-педагогическо и социално-комуникативно приобщаване на родителите от етническите малцинства и етнокултурните общности към образователната среда и за създаване на мотивация у тях за образованието на техните деца.	Текущ	2024- 2027 г.	Община Шабла; Директори на училища и детска градини; ЦПРЛ; НПО;	В рамките на утвърден бюджет на отговорните институции Национални програми; оперативни програми и др. донори	1.Брой проведени дейности с родители за психолого-педагогическо и социално-комуникативно приобщаване.

ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

I. ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2024-2027 Г.

Оперативна цел: Осигуряване на равен достъп до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност

Цел 1: Подобряване на майчиното и детското здравеопазване в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност						
	Мерки	Статус на мярката	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)	Индикатори (мерна единица: брой, дял)
1.1	Акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население и назначаване на цитологични и микробиологични изследвания	Текущ	2024- 2027 г.	МЗ, РЗИ, Лични лекари, здравен медиатор, община Шабла.	В рамките на държавния бюджет.	Брой осъществени акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население. Брой назначени цитологични и микробиологични изследвания
1.2	Профилактични прегледи на деца с мобилни педиатрични кабинети	Текущ	2024-2027 г.	МЗ, РЗИ, здравни медиатори, община Шабла.	В рамките на държавния бюджет.	Брой проведени профилактични прегледи на деца с мобилни педиатрични кабинети
1.3	Скринингови изследвания с мобилен мамограф за превенция на рака на	Текущ	2024-2027 г.	МЗ, РЗИ,	В рамките на държавния бюджет.	Брой проведени мамографски прегледи с мобилен мамограф за превенция на рака на

	млечната жлеза с последващо интерпретиране на резултата и при необходимост назначаване на терапия			здравни медиатори.		млечната жлеза с последващо интерпретиране на резултата и при необходимост назначаване на терапия
1.4	Специализирана патронажна грижа за бременни жени и майки на деца 0-2г. в обособени уязвими общности	Предстоящ	2024-2027 г.	МЗ Лични лекари, здравен медиатор	В рамките на държавния бюджет.	Брой обхванати бременни и семейства с деца 0-2 г. с патронажна грижа

Цел 2: Подобряване на достъпа до качествено обществено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост.

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго -- лева/евро)	Индикатори (мерна единица: брой, дял)
2.1	Подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност Провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза.	Текущ	2024- 2027 г.	МЗ, РЗИ, Лични лекари	Държавен бюджет, по проекти и програми на ЕС.	Брой лица обхванати със скрининг за риска от туберкулоза.
2.2	Прегледи и назначаване на изследвания за социално значими заболявания с мобилни кабинети -	Текущ	2024 -2027 г.	МЗ; РЗИ; Здравни медиатори,	Държавен бюджет, по проекти и програми на ЕС.	Брой проведени прегледи и изследвания за социално значими заболявания с мобилни кабинети -

флуорографи, ехографи и клинични лаборатории	Община Шабла.			флуорографи, ехографи и клинични лаборатории
Цел 3: Намаляване на стигмата и дискриминацията на хора от уязвими групи				
Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)
3.1 Информационни беседи ХИВ/СПИН, СПИ, вирусни хепатити и туберкулоза.	Текущ	2024- 2027 г.	Здравен медиатор	Средства не са необходими
				Индикатори (мерна единица: брой, дял) Брой проведени информационни беседи за превенция за ХИВ/СПИН, СПИ, вирусни хепатити и туберкулоза.
Цел 4: Осигуряване на устойчиво изпълнение на политиката по предаване от ваксинопредотвратими заразни заболявания с цел повишаване на обхвата на подлежащите лица по националния имунизационен календар и поддържане на висок имунизационен обхват				
Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)
4.1. Разяснителни кампании/ беседи за необходимостта от ваксиниране на населението с задължителните имунизации по Националния имунизационен календар	Текущ	2024 -2027 г.	Здравен медиатор	Средства не са необходими
				Индикатори (мерна единица: брой, дял) Брой проведени кампании/ беседи за разясняване на необходимостта от ваксиниране на населението с задължителните имунизации по Националния имунизационен календар

	и за ползите от препоръчителните имунизации.					и за ползите от препоръчителните имунизации.
--	--	--	--	--	--	--

ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ“

1. ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2024-2027 Г.

*Оперативна цел: **Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване***

Цел 1. Насърчаване на заетостта чрез мотивиране, професионално ориентиране и обучение на безработни лица

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)	Индикатори (мерна единица: брой, дял)
1.1	Мотивиране за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа (групови срещи за активно поведение на пазара на труда и участие в Ателие за търсене на работа) <i>Наблюдение на изпълнението за подгрупи младежи, жени и +55 г.</i>	Текущ	2024-2027 г.	Бюро по труда, АЗ	Държавен бюджет за активна политика на пазара на труда (АППТ) за съответната година	Брой лица самоопределили се като роми, мотивирани за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа
1.2	Професионално ориентиране (групово) <i>Наблюдение на изпълнението за подгрупи младежи, жени и +55 г.</i>	Текущ	2024-2027 г.	Бюро по труда, АЗ	В рамките на бюджета на отговорната институция за съответната година	Брой лица самоопределили се като роми, включени в професионално ориентиране

Цел 2: Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудова реализация на ромите

Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)	Индикатори (мерна единица: брой, дял)
2.1 Инициативи и кампании с ромски организации на местно и национално ниво и срещи с работодатели за преодоляване на негативните нагласи по отношение осигуряването на заетост на лица, самоопределили се като роми	Текущ	2024-2027 г.	АЗ, Бюро по труда, Работодатели, Община Шабла	В рамките на бюджета на отговорната институция за съответната година	Брой срещи на представители на ДБТ с ромски лидери и организации по места. Брой проведени срещи с работодатели.

Цел 3: Осигуряване на заетост, вкл. чрез предприемачество на лица от ромски произход

Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)	Индикатори (мерна единица: брой, дял)
3.1 Насърчаване на заетостта, вкл. чрез предприемачество на безработни самоопределили се като роми, чрез включване в програми и мерки по реда на ЗНЗ, в рамките на НПДЗ и ПРЧР 2021-2027	Текущ	2024-2027 г.	АЗ; Бюро по труда, Работодатели, Община Шабла	Държавен бюджет ; ПРЧР 2021-2027 г.	Брой лица самоопределили се като роми с осигурена субсидирана заетост.

3.2	Насърчаване на заетостта на първичния пазар на труда (извън мерки и програми) <i>Наблюдение на изпълнението за подгрупи младежи, жени и +55</i>	Текущ	2024-2027 г.	АЗ; Бюро по труда, Работодатели, Община Шабла	В рамките на бюджета на отговорната институция за съответната година	Брой лица самоопределили се като роми с осигурена заетост на първичния пазар на труда.
-----	--	-------	--------------	--	--	--

ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ“

1. ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2024-2027 Г.

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги

Цел 1. Създаване на кадастрална карта и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско население						
1.1	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)	Индикатори (мерна единица: брой, дял)
1.1	Съдействие за експертна юридическа помощ за набавяне необходимите документи за собственост на жилища построени в общински УПИ.	Текущ	2024 -2027 г.	Община Шабла	Общински бюджет; Външни донори,	Брой осигурени документи за собственост.

Цел 2. Изграждане/реновиране на инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи

Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)	Индикатори (мерна единица: брой, дял)
2.1 Благоустройство състоянието на техническата инфраструктура, асфалтиране на улици, изграждане на тротоари, реконструиране на ВиК мрежи.	Текущ	2024 -2027 г.	Община Шабла Европейски средства и др. програми	Общински бюджет, ПРСР, Донори, Европейски средства	Благоустроени улици и тротоари.

Цел 3. Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.

Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго –лева/евро)	Индикатори (мерна единица: брой, дял)
3.1 Подкрепа при развитието на образователна, културна, спортна инфраструктура и насърчаване на публично-частното партньорство.	Текущ	2024 -2027 г.	Община Шабла Европейски средства и др. програми	По програми и проекти. Европейски средства	Брой на лицата, които използват реновирана инфраструктура в сферата на образованието, културата и спорта.

ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“

I. ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2024-2027 Г.

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществената ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на “език на омразата”.

Цел 1. Повишаване гаранциите за ефективна защита на правата на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи. Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите за постигане на равенство, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – лева/евро)	Индикатори (мерна единица: брой, дял)
1.1	Намаляване на противообществените прояви.	Постоянен	2024-2027 г.	Община Шабла; МКБППМН; Училища	Общински бюджет	Брой работни срещи и събития за предотвратяване и противодействие на противообществените прояви.
Цел 2: Предприемане на целенасочени мерки и иновативни интегрирани услуги за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и за защита правата на децата						
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго –лева/евро)	Индикатори (мерна единица: брой, дял)

2.1	Повишаване на информираността на децата и техните семейства относно правата на детето, регламентиранни в Конвенцията на ООН за правата на детето и Закона за закрила на детето и за съществуващите социални услуги за подкрепа в общността	Постоянен	2024-2027 г	Отдел „Закрила на детето”, ЦОП	Държавен бюджет	Брой проведени беседи с представители на ромската общност, вкл. деца.
2.2.	Повишаване на родителския капацитет и подкрепа в отглеждането на деца от 0 до 3 год.	Постоянен	2024-2027 г	Отдел „Закрила на детето” ЦОП	Държавен бюджет	Брой деца, родители и семейства ползвали социални услуги.
2.3.	Хранителни ваучери за детска кухня.	Текущ	2024-2025 г.	АСП; Община Шабла	Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027 г.	Брой подкрепени новородени деца.
2.4	Информационни дейности за децата и техните семейства относно съществуващи механизми за информиране и превенция на насилието сред и срещу деца.	Текущ	2024- 2027 г.	Отдел „Закрила на детето” ЦОП	Държавен бюджет	Брой информационни кампании.

ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА“

I. ЦЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ЗА ПЕРИОДА 2024-2027 Г.

Оперативна цел: Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществените културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността

Цел: 1 Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност, насърчаване на творческото развитие на представители на общността, стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот и насърчаване на межкултурния диалог						
Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджети разходи, друго –лева/евро)	Индикатори (мерна единица: брой, дял)	
1.1 Създаване на проекти с участие на представители на ромската общност, насърчаващи межкултурния диалог.	Текущ	2024-2027 г.	Община Шабла Читалища, Образователни институции; НПО и др.	В рамките на бюджета на община и по проекти и програми на ЕС и други донори.	Брой проекти в областта насочени към представяне и популяризиране на традиционната култура на ромите.	
1.2 Подкрепа на творчески изяви на лицата от ромски произход и участието им в различни творчески школи.	Текущ	2024-2027г.	Община Шабла, ДГ „Дора Габе“, Читалища, Училища.	По проекти и програми на ЕС и други донори.	Брой деца и участници в кръжоци.	

